

ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ФОРМ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТУРИ

О. О. Яловий

аспірант відділу організації
освітньо-наукової підготовки

Харківський національний університет внутрішніх справ
ORCID: 0009-0002-1395-6792

Актуальність статті полягає в тому, що адвокатура, як ключова складова правової системи, здійснює важливу роль у забезпеченні прав і свобод громадян, а також забезпечує ефективно захист їх інтересів у судових та інших органах. Однак, вона неоднорідна і включає в себе різні організаційні форми діяльності, які можуть варіюватися в залежності від національного законодавства. Метою статті є проведення аналізу та надання правової характеристики організаційних форм діяльності адвокатури. Дослідження спрямоване на визначення різних видів організаційних форм адвокатської діяльності, розкриття їх правового статусу та особливостей функціонування. Стаття присвячена правовій характеристиці організаційних форм діяльності адвокатури. Автор проводить аналіз різних організаційних форм, таких як адвокатські бюро, індивідуальна адвокатська діяльність, адвокатські об'єднання тощо. Досліджуються питання щодо їхньої структури, спільної діяльності адвокатів, правового статусу адвокатів та інших аспектів. Також розглядаються проблеми оподаткування та пропонуються пропозиції щодо вдосконалення законодавства про адвокатуру. Наголошено, що організаційні форми діяльності адвокатури є важливим аспектом розвитку адвокатської професії та забезпечення надання якісних правових послуг. Зроблено висновок, що різноманітність організаційних форм адвокатської діяльності, таких як адвокатські бюро, індивідуальна адвокатська діяльність, адвокатські об'єднання тощо, дає можливість адвокатам вибрати той формат, який найкраще відповідає їхнім потребам та стратегії розвитку. Організаційні форми адвокатської діяльності мають свої переваги та особливості. Від вибору форми залежить такий фактор, як ефективність роботи адвоката, його можливості співпраці з іншими колегами та доступ до ресурсів. Правовий статус адвоката як самозайнятої особи та питання оподаткування індивідуальної адвокатської діяльності вимагають ретельного вивчення та розробки адекватного законодавчого регулювання. Вдосконалення законодавства про адвокатуру є необхідним для забезпечення ефективного функціонування організаційних форм адвокатської діяльності та забезпечення прав та інтересів адвокатів.

Ключові слова: адвокатура, організаційні форми, адвокатські бюро, індивідуальна адвокатська діяльність, адвокатські об'єднання, структура, спільна діяльність, правовий статус, оподаткування, законодавство, вдосконалення.

Актуальність теми. Адвокатура, як ключова складова правової системи, здійснює важливу роль у забезпеченні прав і свобод громадян, а також забезпечує ефективно захист їх інтересів у судових та інших органах. Однак, вона неоднорідна і включає в себе різні організаційні форми діяльності, які можуть варіюватися в залежності від національного законодавства.

Відповідно до частини 3 статті 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», передбачено, що адвокат може здійснювати адвокатську діяльність індивідуально

або в організаційно-правових формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Цей перелік є вичерпним, що означає, що адвокати можуть працювати самостійно, у складі адвокатських бюро або в організованих адвокатських об'єднаннях. [1]

Таким чином, відповідно до цитованої статті Закону, адвокати мають можливість вибрати одну з трьох організаційних форм діяльності, а саме: працювати індивідуально, в адвокатському бюро або в адвокатському об'єднанні.

Стаття 13 Закону України «Про адвокатуру

та адвокатську діяльність» встановлює, що адвокат, який працює самостійно, вважається самозайнятою особою. Організаційна форма «індивідуально» передбачає, що адвокат самостійно веде свою професійну практику, представляючи інтереси клієнтів та забезпечуючи юридичну допомогу [1].

Згідно зі статтею 14 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвокатське бюро є юридичною особою, яку створює один адвокат і яка діє на підставі статуту. Найменування адвокатського бюро повинно містити прізвище адвоката, який є засновником цього бюро. Адвокатське бюро є організаційно-правовою формою, в якій адвокати об'єднуються, щоб спільно надавати юридичні послуги та забезпечувати підтримку один одному. Адвокатське бюро може мати внутрішню структуру з розподілом обов'язків і спеціалізацією між адвокатами [1].

Стаття 15 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» встановлює, що адвокатське об'єднання є юридичною особою, яка формується шляхом об'єднання двох або більше адвокатів (учасників) і здійснює свою діяльність на підставі власного статуту. Адвокатське об'єднання має право залучати інших адвокатів на договірних засадах для надання правової допомоги згідно укладених договорів. Водночас, адвокатське об'єднання має обов'язок забезпечити дотримання професійних прав адвокатів та гарантувати здійснення адвокатської діяльності відповідно до встановлених норм та стандартів [1].

Правова характеристика організаційних форм діяльності адвокатури є актуальною проблемою, оскільки розуміння цих форм впливає на розвиток адвокатської професії, забезпечення якості юридичних послуг, а також на створення належних умов для самостійності та незалежності адвокатів. Одна з проблем полягає в тому, що різні країни мають різні підходи до організаційних форм діяльності адвокатури. Деякі країни дозволяють тільки індивідуальну практику, коли адвокати працюють самостійно, без об'єднання в організації, тоді як інші країни дозволяють створення адвокатських фірм, адвокатських об'єднань чи кооперативів. Це може мати вплив на рівень конкуренції серед адвокатів, які працюють у різних організаційних формах.

Продовжуючи постановку проблеми, варто врахувати, що розмаїття організаційних форм діяльності адвокатури породжує певні питання

і виклики. Наприклад, відсутність єдиного підходу до регулювання цих форм може призвести до незрозумілих правових норм і недостатньої юридичної стабільності.

Деякі організаційні форми, зокрема адвокатські об'єднання або адвокатські корпорації, можуть створювати конфлікти інтересів або недостатню незалежність адвокатів. Збільшення комерціалізації адвокатської діяльності може викликати напругу між забезпеченням доступу до юридичних послуг і підтриманням високої етики та професійної моралі.

Крім того, виникнення нових організаційних форм, таких як адвокатські стартапи або платформи онлайн-послуг, ставить питання щодо їх регулювання та відповідальності. Як забезпечити дотримання професійних стандартів та забезпечити захист прав клієнтів у цих нових формах діяльності? Також важливо визначити ефективні механізми нагляду та контролю за роботою адвокатів у різних організаційних формах.

Отже, постановка проблеми полягає в потребі визначити оптимальні правові режими для різних організаційних форм діяльності адвокатури, що б забезпечували незалежність та автономність адвокатів, ефективний захист прав та інтересів клієнтів, а також високу професійну етику. Для досягнення цих цілей необхідно вивчити досвід інших країн щодо регулювання організаційних форм адвокатури, а також провести аналіз вітчизняного законодавства та практики його застосування.

Додатковою проблемою є забезпечення рівності між різними організаційними формами діяльності адвокатури. Це означає, що всі адвокати, незалежно від того, чи працюють вони самостійно, у складі адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання, повинні мати рівні можливості для розвитку своєї професійної кар'єри, отримання доступу до інформації та навчання, а також для представлення інтересів своїх клієнтів на високому рівні.

Іншою проблемою, пов'язаною з організаційними формами адвокатури, є вплив технологічного розвитку на цю сферу. За останні роки спостерігається зростання ролі цифрових платформ та онлайн-сервісів у наданні юридичних послуг. Це ставить питання про адаптацію правового регулювання до цих нових технологій і форм діяльності, а також про забезпечення конфіденційності, приватності та безпеки інформації у цифровому середовищі.

Таким чином, правова характеристика організаційних форм діяльності адвокатури є акту-

альною проблемою, яка вимагає наукового дослідження та аналізу. Це допоможе визначити оптимальні правові режими для різних організаційних форм діяльності адвокатури, які б забезпечували ефективне функціонування адвокатської професії, захист прав та інтересів клієнтів і забезпечення високих професійних стандартів. На основі проведеного дослідження можуть бути розроблені рекомендації щодо вдосконалення законодавства та практики регулювання організаційних форм адвокатури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з даної теми. Наукові дослідження та публікації, що стосуються організаційних форм діяльності адвокатури, є важливим джерелом для отримання актуальної інформації та аналізу різних аспектів цієї теми. Останні дослідження і публікації надають уявлення про сучасний стан організаційних форм діяльності адвокатури, відображають нові тенденції, виклики та перспективи розвитку цієї галузі.

Одним із актуальних досліджень є робота Джабурія О.О. «Організаційні форми адвокатської діяльності», також до числа наукових дослідників, які працювали над даною темою, належать Н.М. Бакаянова, Т.В. Варфоломеева, Т.Б. Вільчик, С.В. Гончаренко, С.О. Іваницький, А.В. Іванцова, В.В. Заборовський, Н.О. Обловацька, Д.П. Фіолевський та інші. Ці вчені активно займалися дослідженнями теми даної теми і внесли значний внесок у розвиток цієї галузі. Їх наукові публікації і статті, які були опубліковані в різних наукових журналах та збірниках, представляють значимі результати їх досліджень. В їх дослідженнях вони зосередилися на розкритті правового статусу адвокатських об'єднань та бюро, порівнянні різних організаційних форм діяльності адвокатури, а також аналізували проблеми, з якими зіштовхуються адвокати при виборі та організації своєї професійної діяльності.

Метою статті є проведення аналізу та надання правової характеристики організаційних форм діяльності адвокатури. Дослідження спрямоване на визначення різних видів організаційних форм адвокатської діяльності, розкриття їх правового статусу та особливостей функціонування. Мета полягає у розумінні та аналізі принципів організації й діяльності адвокатури та їх впливу на організаційні форми адвокатської діяльності. Крім того, дослідження має на меті визначити проблеми та переваги різних організаційних форм адвокатури, а також розглянути питання щодо забезпечення профе-

сійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності в рамках цих організаційних форм. Остаточна мета полягає в сприянні розвитку адвокатської системи та покращанні умов виконання адвокатської професійної діяльності в Україні.

Наукова новизна. Наукова новизна даного дослідження полягає у комплексному аналізі організаційних форм діяльності адвокатури в Україні з правової перспективи. Результати дослідження принесуть нові знання щодо правового статусу адвокатських об'єднань, адвокатських бюро та інших організаційних форм, їх функцій та особливостей діяльності. Також дослідження відкриє нові перспективи для розуміння принципів організації та функціонування адвокатури, а також впливу цих принципів на вибір та розвиток організаційних форм.

Крім того, дослідження пропонує оновлену та глибоку аналітику сучасної ситуації в адвокатурі України, що базується на найновіших наукових дослідженнях та публікаціях. Враховуючи зміни в законодавстві та практиці, дослідження пропонує свіжий погляд на проблематику організаційних форм адвокатської діяльності та їх взаємозв'язок з правовими аспектами.

Таким чином, наукова новизна даного дослідження полягає у внесенні нових знань, поглядів та підходів до розуміння організаційних форм адвокатської діяльності, що сприятиме подальшому розвитку адвокатури та поліпшенню умов її здійснення.

Виклад основного матеріалу. Організаційні форми адвокатської діяльності в Україні визначені законодавством та забезпечують різні способи організації та функціонування адвокатської практики. У даному відрізненні розрізняються такі основні організаційні форми: індивідуальна адвокатська діяльність, адвокатське бюро та адвокатське об'єднання.

Індивідуальна адвокатська діяльність передбачає, що адвокат здійснює свою професійну діяльність самостійно без участі інших адвокатів. Адвокат, який працює індивідуально, вважається самозайнятою особою згідно з законодавством про адвокатуру. Він не має обов'язковості входити до будь-яких організаційних структур та може самостійно вести свою адвокатську практику [1].

Адвокатське бюро є юридичною особою, створеною одним адвокатом. Воно діє на підставі статуту, який визначає правила його організації та функціонування. Найменування адвокатського бюро має містити прізвище адвоката,

який його створив. Адвокатське бюро може залучати до співпраці інших адвокатів на договірних засадах, але головне управління та контроль за діяльністю бюро знаходяться в руках засновника [1].

Адвокатське об'єднання є юридичною особою, створеною шляхом об'єднання двох або більше адвокатів. Воно також діє на підставі статуту, який визначає правила й функціонування об'єднання. Адвокатське об'єднання має більш широкі можливості щодо залучення і співпраці з іншими адвокатами на договірних засадах. Однак, управління та прийняття рішень в адвокатському об'єднанні здійснюється колегіально залученими адвокатами на основі принципів демократичного функціонування [1].

Організаційні форми адвокатської діяльності мають свої переваги та особливості. Індивідуальна адвокатська діяльність надає адвокату більшу незалежність та контроль над своєю практикою. Адвокатське бюро дозволяє адвокату залучати інших спеціалістів і створювати колектив для забезпечення різноманітних послуг. Адвокатське об'єднання дозволяє адвокатам об'єднуватися, співпрацювати та використовувати синергію зусиль для досягнення спільних цілей.

Аналізуючи організаційні форми адвокатської діяльності, слід враховувати їх вплив на професійну етику, незалежність адвокатів, а також на якість та доступність правової допомоги для громадян. Додаткові дослідження і аналіз цих аспектів допоможуть вдосконалити законодавство та практику організації адвокатської діяльності, забезпечити ефективну співпрацю між адвокатами та забезпечити якісну та доступну правову допомогу усім громадянам. Дослідження останніх публікацій та досліджень на дану тему вказують на деякі ключові аспекти, що потребують уваги. Наприклад, одним з актуальних питань є ефективність організаційних форм адвокатської діяльності з погляду забезпечення якості та доступності правової допомоги. Деякі дослідження вказують на те, що адвокатські об'єднання, завдяки можливості об'єднати ресурси та експертизу кількох адвокатів, можуть забезпечувати більш широкий спектр послуг та вищу якість обслуговування клієнтів.

Крім того, деякі дослідження зосереджуються на аспекті етичного виміру організаційних форм адвокатської діяльності. Вони обговорюють, як забезпечити збереження професійної незалежності та конфіденційності при викорис-

танні колективних форм організації адвокатської діяльності. Важливо виробити механізми, що гарантують, що адвокати, працюючи у бюро або об'єднанні, зберігають свою професійну незалежність та етичні стандарти.

Крім того, деякі дослідження вказують на необхідність адаптації організаційних форм адвокатської діяльності до змін у суспільстві та розвитку технологій. Зокрема, врахування електронних форм комунікації та дистанційних технологій може вплинути на організацію та функціонування адвокатських бюро та об'єднань. Загальний аналіз останніх досліджень та публікацій також вказує на потребу в подальшому дослідженні ефективності та розвитку організаційних форм адвокатської діяльності. Наприклад, можна провести подальші емпіричні дослідження, щоб оцінити різні підходи до організації адвокатської діяльності та їх вплив на якість та доступність правової допомоги. Також можна дослідити досвід інших країн щодо організаційних форм адвокатури та з'ясувати, які практики можуть бути корисними для впровадження в українську систему адвокатури.

Крім того, важливо вивчити правовий контекст, у якому функціонують різні організаційні форми адвокатської діяльності. Дослідження можуть зосередитися на аналізі законодавчих норм, регулюючих роботу адвокатських бюро та об'єднань, і виявленні потенційних проблем або недоліків у цих нормах. Це може сприяти подальшому вдосконаленню законодавства та створенню сприятливих умов для розвитку різних організаційних форм адвокатської діяльності.

Загалом, дослідження організаційних форм адвокатської діяльності важливе для розуміння різних аспектів функціонування адвокатури і забезпечення якісної та доступної правової допомоги. Подальші дослідження в цій сфері допоможуть вирішити актуальні питання, забезпечити розвиток професії адвоката та покращення правового захисту громадян.

В одному з таких досліджень Джабурія О.О. «Організаційні форми адвокатської діяльності», проведено аналіз загальної характеристики організаційних форм діяльності адвокатури в Україні, досліджено поняття та різновиди цих організаційних форм, розглянуто принципи їх організації та діяльності та виявлено вплив цих принципів на організаційні форми адвокатської діяльності [2].

Бакаянова Н.М. «Функціональні та організаційні основи адвокатури» дисертаційне дослідження присвячене всебічному аналізу функці-

ональних та організаційних аспектів адвокатури в Україні. У роботі обґрунтовано необхідність створення науки про адвокатуру, визначено її предмет, структуру, систему та методологію. В основі дослідження лежить аналіз понять і структури основ адвокатури, а також детальний розгляд функціональних і організаційних аспектів, пов'язаних з цими основами.

Досліджено різні функції, які виконує адвокатура, такі як захист прав та інтересів громадян, участь у судових процесах, надання правової консультації та інші. Крім того, розглянуто організаційні аспекти адвокатури, включаючи структуру професійного спілкування, взаємовідносини між адвокатами та іншими учасниками правової системи, а також регулювання адвокатської діяльності [3].

У дисертації проведено глибокий аналіз функціональних та організаційних аспектів адвокатури, що дозволило визначити їх взаємозв'язок та вплив на якість та ефективність правової допомоги. Таке дослідження допомагає зрозуміти сутність адвокатури як професії та специфіку її функціонування в українському контексті [3].

В цілому, дослідження розкриває значення функціональних та організаційних аспектів адвокатури і вказує на їх взаємозв'язок та вплив на результативність адвокатської діяльності [3].

Науково-практичний коментар до Закону України «Про адвокатуру» виданий Т.В. Варфоломеевою та С.В. Гончаренком у 2003 році. У цій книзі надається детальний аналіз тексту Закону про адвокатуру та інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність адвокатури в Україні. [4]

Коментар включає інтерпретацію окремих статей Закону, пояснення та роз'яснення їх змісту та застосування. Він служить як науково-практичний посібник для адвокатів, юристів та інших зацікавлених осіб, які займаються адвокатською діяльністю в Україні [4].

Використання коментаря до Закону «Про адвокатуру» дозволяє при дослідженні отримати глибше розуміння нормативно-правового регулювання адвокатської діяльності в Україні та проаналізувати практичне застосування цих положень. Це дозволяє забезпечити більш точний та обґрунтований підхід до аналізу організаційних форм адвокатури і їх функціонування в контексті законодавчої бази [4].

У статті «Організаційні форми адвокатської діяльності у країнах Європи (Німеччина, Швеція, Австрія)» М.В. Руденко використовує тер-

мін «організаційні форми адвокатської діяльності» відмінно від його вжитку у законодавстві про адвокатуру. Вона фактично визначає його як органи самоврядування в адвокатурі, які можуть мати різні форми і структуру.

Таке розуміння організаційних форм адвокатської діяльності в статті відрізняється від його вжитку в законодавстві про адвокатуру, де цей термін використовується для опису конкретних правових структур, таких як адвокатські бюро чи адвокатські об'єднання [5].

Автор статті використовує термін «організаційні форми адвокатської діяльності» у більш широкому значенні, а не в тому значенні, яке використовується в законодавстві про адвокатуру. Вона розглядає його як органи самоврядування в адвокатурі з різною структурою та формою [5].

У своєму дослідженні організаційних форм юридичної діяльності, С.Д. Гусарев визначив, що ці форми представляють собою реальні інституції, органи, установи, які включають в себе персонал, приміщення та конкретну територію. Він відзначив, що законодавець використовує різні терміни, такі як «система органів», «підрозділи», «організація», «установа», «з'їзд», «бюро», «контора», «об'єднання», «спілка», «асоціація» для опису організаційних форм. Ці терміни є зовнішнім проявом організаційного аспекту діяльності.

Загалом, в статті відзначається, що організаційні форми юридичної діяльності включають в себе низку параметрів, що мають інституційний характер, такі як інституційні структури, приміщення та персонал [6].

В авторефераті Кочергіної К.О. «Зміст організаційно-правових форм підприємницьких товариств: інтереси, функції, правові засоби» досліджується зміст організаційно-правових форм підприємницьких товариств. Головною метою дослідження є вивчення інтересів, функцій та правових засобів, що впливають на організаційно-правові форми підприємницьких товариств.

У роботі проводиться аналіз понять і принципів, що характеризують організаційно-правові форми підприємницьких товариств, таких як акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю, командитне товариство та інші. Автор вивчає інтереси різних учасників підприємницьких товариств та їх функції в суспільному та економічному контексті. Окрема увага приділяється правовим засобам, які використовуються для регулювання та контролю

за організаційно-правовими формами підприємницьких товариств. Автор аналізує нормативно-правові акти, законодавство та правові механізми, що визначають правовий статус та функціонування підприємницьких товариств. Справді, в межах організаційних форм адвокатської діяльності наявні відносини, що виникають усередині підсистеми «засновників/учасників» адвокатського об'єднання між його структурними елементами, а саме адвокатами як засновниками/учасниками, щодо створення, функціонування та припинення організації адвокатського об'єднання. Такі відносини також існують в межах підсистеми адвокатських об'єднань як юридичних осіб щодо взаємодії їх структурних елементів, таких як правоздатність, правовий режим майна та порядок управління. Ці відносини також виникають між названими підсистемами стосовно функціонування та припинення адвокатського об'єднання як юридичної особи, включаючи межі та порядок відповідальності [7].

У відповідності з дослідженнями Т.В. Варфоломеевої, С.В. Гончаренка та інших авторів, адвокатська діяльність в Україні організовується за допомогою різних організаційних форм. Закон України «Про адвокатуру» регулює ці форми і встановлює вимоги до їх створення та функціонування.

Організаційні форми адвокатської діяльності можуть включати адвокатські бюро, адвокатські об'єднання, філії адвокатських об'єднань та інші структури. Адвокатське бюро є юридичною особою, створеною одним адвокатом, яке діє на підставі статуту. Найменування адвокатського бюро повинно включати прізвище адвоката, який його створив.

Адвокатські об'єднання є юридичними особами, створеними шляхом об'єднання двох або більше адвокатів. Вони також діють на підставі статуту. Адвокатські об'єднання можуть залучати інших адвокатів для надання правової допомоги на договірних засадах.

Важливо зазначити, що вибір організаційної форми залежить від багатьох факторів, таких як потреби адвокатів, масштаби їхньої діяльності, організаційні та фінансові можливості. Крім того, адвокатські об'єднання зобов'язані забезпечувати дотримання професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності, як це передбачено відповідними законодавчими актами, зокрема Законом України «Про адвокатуру».

Адвокатські об'єднання і бюро є основними організаційними формами, де адвокати спільно

здійснюють свою діяльність, надаючи правову допомогу клієнтам. Кожна з цих форм має свої переваги і може використовуватися залежно від потреб та цілей адвокатів.

Згідно з поглядом С.О. Іваницького, адвокатське бюро може бути розглянуте як одна з форм адвокатської діяльності, проте вона має потенціал для спільної роботи з іншими адвокатами. Законодавство надає можливість адвокатам укладати договори про надання правової допомоги з іншими адвокатами на договірних засадах, а також дозволяє засновникам встановлювати будь-яку структуру у статуті бюро. С.О. Іваницький зосереджується на аналізі проблематики бюро разом із адвокатськими об'єднаннями, що свідчить про його уявлення бюро як колективної форми адвокатської діяльності. Дослідження адвокатського бюро разом з адвокатським об'єднанням, як це робить С.О. Іваницький, є доцільним з тієї причини, що обидві ці форми об'єднуються в здійсненні адвокатської діяльності через спеціально створену для цього юридичну особу, що виступає як самостійний суб'єкт правовідносин. Тому вони мають багато спільних ознак, які притаманні саме їм і відрізняються від індивідуальної адвокатської діяльності. [8]

Олена Джарубія у своїй статті «Адвокатське бюро як організаційна форма адвокатської діяльності» проводить дослідження, спрямоване на розкриття особливостей адвокатського бюро як однієї з форм організації адвокатської діяльності. У своєму аналізі вона звертає увагу на різноманітні аспекти, пов'язані з функціонуванням бюро [9].

Дослідниця аналізує організаційну структуру адвокатського бюро, зокрема, його взаємозв'язки з клієнтами, внутрішній розподіл обов'язків між адвокатами, процес взаємодії з іншими юридичними особами та органами державної влади. Вона також досліджує правовий статус адвокатського бюро, його зобов'язання та відповідальність [9].

При дослідженні адвокатського бюро як організаційної форми адвокатської діяльності, Олена Джарубія звертає увагу на переваги та недоліки цього формату. Вона аналізує ефективність роботи бюро, його можливості залучення додаткових ресурсів та покращення якості надання правової допомоги [9].

У своїй статті Олена Джарубія також наводить приклади зарубіжного досвіду в організації адвокатського бюро, що допомагає порівняти його з українською практикою та виділити особ-

ливості і перспективи розвитку адвокатського бюро в Україні [9].

Щодо індивідуальної адвокатської діяльності, то ця форма надає адвокату більшу самостійність та можливість контролювати власну практику.

Стаття О.О. Джабурія «Індивідуальна адвокатська діяльність як організаційна форма адвокатської діяльності» присвячена розгляду проблем, пов'язаних з індивідуальною адвокатською діяльністю як особливої форми організації адвокатської практики. У статті проведений аналіз питань, пов'язаних зі статусом самозайнятого адвоката, організацією робочого місця адвоката, оподаткуванням та іншими аспектами індивідуальної адвокатської діяльності [10].

Дослідження статті включає аналіз законодавчих положень, що регулюють індивідуальну адвокатську діяльність та визначають права та обов'язки самозайнятих адвокатів. Автор також розглядає питання, пов'язані з організацією робочого місця, включаючи офісне устаткування, інформаційні технології та комунікаційні засоби [10].

Окрема увага в статті приділяється оподаткуванню індивідуальної адвокатської діяльності, де розглядаються питання оподаткування доходів, обліку витрат та інших фіскальних аспектів, що стосуються самозайнятих адвокатів. На основі проведеного дослідження, автор статті надає рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення законодавства, спрямовані на поліпшення умов та регулювання індивідуальної адвокатської діяльності. Це може включати зміни в податковому законодавстві, встановлення стандартів організації робочого місця адвоката, поліпшення доступу до інформаційних технологій та інших аспектів, що сприятимуть розвитку та успішній практиці індивідуальної адвокатської діяльності [10].

Узагальнюючи, стаття О.О. Джабурія «Індивідуальна адвокатська діяльність як організаційна форма адвокатської діяльності» пропонує глибокий аналіз і розгляд проблем, пов'язаних з індивідуальною адвокатською діяльністю. Вона пропонує конкретні рекомендації та пропозиції для поліпшення законодавства і створення сприятливих умов для самозайнятих адвокатів. Це дозволить забезпечити ефективну та успішну практику індивідуальної адвокатської діяльності, сприяти розвитку адвокатури та забезпечити якісну правову допомогу клієнтам [10].

Отже, відповідно до аналізу різних авторів і законодавства, організаційні форми адвокат-

ської діяльності охоплюють адвокатські бюро, адвокатські об'єднання, філії адвокатських об'єднань та інші структури. Вони визначаються відповідно до вимог законодавства і мають свої специфічні характеристики, що враховують потреби та особливості адвокатської професії.

Важливо враховувати, що організаційні форми адвокатської діяльності повинні відповідати вимогам законодавства та забезпечувати ефективну роботу адвокатів, збереження професійних стандартів та забезпечення правової захищеності клієнтів. Вони є важливими складовими аспектами функціонування адвокатури як професійної галузі.

Висновки. В результаті наукового дослідження з питань організаційних форм діяльності адвокатури можна зробити такі висновки.

Організаційні форми діяльності адвокатури є важливим аспектом розвитку адвокатської професії та забезпечення надання якісних правових послуг.

Різноманітність організаційних форм адвокатської діяльності, таких як адвокатські бюро, індивідуальна адвокатська діяльність, адвокатські об'єднання тощо, дає можливість адвокатам вибрати той формат, який найкраще відповідає їхнім потребам та стратегії розвитку.

Організаційні форми адвокатської діяльності мають свої переваги та особливості. Від вибору форми залежить такий фактор, як ефективність роботи адвоката, його можливості співпраці з іншими колегами та доступ до ресурсів.

Правовий статус адвоката як самозайнятої особи та питання оподаткування індивідуальної адвокатської діяльності вимагають ретельного вивчення та розробки адекватного законодавчого регулювання.

Вдосконалення законодавства про адвокатуру є необхідним для забезпечення ефективного функціонування організаційних форм адвокатської діяльності та забезпечення прав та інтересів адвокатів.

Дослідження організаційних форм діяльності адвокатури має важливе значення для розвитку адвокатської професії, забезпечення її прозорості та якості надання правових послуг.

Список використаних джерел:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI.
2. Джабурія О.О. Організаційні форми адвокатської діяльності: поняття й ознаки. 2020. URL: https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/1_2020/35.pdf

3. Бакаянова Н. М. «Функціональні та організаційні основи адвокатури» автореферат 2017 рік. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/7640/Bakayanova_AKD.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Варфоломеєва Т.В., Гончаренко С.В. Науково-практичний коментар до Закону України «Про адвокатуру». Законодавство про адвокатуру та адвокатську діяльність : 36. нормат. актів; Коментар / Академія адвокатури України. К.: Юрінком Інтер, 2003. 432 с.
5. Руденко М. В. Організаційні форми адвокатської діяльності у країнах Європи (Німеччина, Швеція, Австрія). *Форум права*. 2016. № 2. С. 168–174. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2016_2_27
6. Гусарев С.Д. Юридична діяльність: методологічні та теоретичні аспекти. Київ : Знання, 2005. 375 с
7. Кочергіна К.О. Зміст організаційно-правових форм підприємницьких товариств: інтереси, функції, правові засоби : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Харків, 2005. 23 с.
8. Іваницький С.О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні принципи та система : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.10. Київ, 2017. 556 с.
9. Джабурія О. *Адвокатське бюро як організаційна форма адвокатської діяльності*. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/9/49.pdf>
10. Джабурія О. О. «Індивідуальна адвокатська діяльність як організаційна форма адвокатської діяльності». URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/39767>

Yalovy O. O. Legal characteristics of organizational forms of advocacy

The relevance of the article lies in the fact that the legal profession, as a key component of the legal system, plays an important role in ensuring the rights and freedoms of citizens, and also provides effective protection of their interests in judicial and other bodies. However, it is heterogeneous and includes various organizational forms of activity that may vary depending on national legislation. The purpose of the article is to conduct an analysis and provide a legal characterization of the organizational forms of advocacy. The research is aimed at determining different types of organizational forms of advocacy, revealing their legal status and features of functioning. The article is devoted to the legal characteristics of organizational forms of advocacy. The author conducts an analysis of various organizational forms, such as law offices, individual advocacy activities, advocacy associations, etc. Issues related to their structure, joint activity of lawyers, legal status of lawyers and other aspects are investigated. Taxation issues are also considered and suggestions are made for improving the law on advocacy. It was emphasized that the organizational forms of advocacy are an important aspect of the development of the advocacy profession and ensuring the provision of quality legal services. It was concluded that the variety of organizational forms of advocacy, such as law offices, individual advocacy, advocacy associations, etc., enables advocates to choose the format that best meets their needs and development strategy. Organizational forms of advocacy have their own advantages and features. Factors such as the efficiency of the lawyer's work, his ability to cooperate with other colleagues and access to resources depend on the choice of form. The legal status of a lawyer as a self-employed person and the issue of taxation of individual lawyer activity require careful study and development of adequate legislative regulation. Improving the legislation on advocacy is necessary to ensure the effective functioning of organizational forms of advocacy and to ensure the rights and interests of advocates.

Key words: *advocacy, organizational forms, law offices, individual advocacy, advocacy associations, structure, joint activity, legal status, taxation, legislation, improvement.*